

List izhaja od oktobra 1947.
kot teden — Od 1. januarja 1958 kot poltednik — Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko — Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah —

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Odgovornost volivcev pri izbiri kandidatov

Predvolilne priprave na Gorenjskem so sicer v teku, vendar nekatere občinske volilne komisije ugotavljajo, da z dosedanjem akcijo evidentiranja kandidatov niso povsem zadovoljne. Zato se bodo ponekod te dni sestali občinski politični aktivci, ki bodo analizirali predvolilno dejavnost in jo s konkretnimi predlogi ter obvezami skušali poziveti.

Ni odveč, da se spomnimo besed tovarišice Lidijs Šentjurc, predsednice volilne komisije Zveznega odbora SZDL, ko je nedavno dejala, da volitve niso enkratna akcija, temveč sestavni in neločljivi del našega samoupravnega sistema. Zaradi tega morajo biti tudi priprave na volitve temeljite in morajo sloneti na krepliti samoupravnega mehanizma.

Tudi priprave v delovnih organizacijah naj bi se odražale v tem smislu, da povežejo in zainteresirajo našega proizvajalca s problemi komune in širše družbe — skupnosti.

Toda ne gre samo zato; ne samo proizvajalci, temveč sicer član naše družbe mora biti neposredno vključen v našo veliko družino. Ni torej vključevanje mladih ljudi in žen z golj formalnost, temveč družbenega odgovornosti ter dolžnosti. S skupno akcijo evidentiranja kandidatov bomo zagotovili živahnovo obravnavo in demokratičnost volitev.

Priporočilo sekretariata volilne komisije zveznega odbora SZDL tudi navaja, naj bi se evidentirane izvedlo na najrazličnejših sestankih, posvetovanih in zborih.

Ni pa umestno, da bi se sklicevali posebni sestanki in zbori samo zaradi evidentiranja kandidatov.

Dosedanji predlogi v Kranju, Tržiču, Radovljici, na Jesenicah in v Škofji Loki, ki so ih zbrali občinske volilne komisije, kažejo, da so občani proces evidentiranja kandidatov vceli resno. Tudi tam, kjer so sedaj evidentirali zgolj s pomočjo ankete, je opaziti, da so se občani načelo odločili za ljudi, ki so že do sedaj bili družbeno aktivni. Vse to pa kaže, da bomo v naslednjih sestankih lahko o predvolilni akciji podrobneje in konkretnje poročali.

Drago Kastelic

Prvi diplomantje

Višja kadrovska šola ima že 800 slušateljev

Tik pred novim letom, 29. decembra so na višji kadrovske šoli v Kranju podeliли diplome prvim šestim diplomantom. Šola ima že 80 absolventov, ki se pripovedajo zaključne izpiske, skupaj pa okoli 800 slušateljev. To je trden dokaz, da se je, posebno po verifikaciji v jeseni 1963, dobro uveljavila in je zanje dovolj zanimanja.

Prvotemu kadrovskemu oddelku, ki pripravlja kader za kadrovske in izobraževalne službe v delovnih organizacijah, so dodeliše organizacijski oddelek, ki pripravlja delavce za vodilna mesta v delovnih organizacijah, v organizaciji proizvodnje in v pripravi dela ter varnostni oddelki. Solo obiskujejo predvsem slušatelje, ki so si že pridobilu dočeno prakso na svojem delovnem mestu, brez česar delovnemu programu v šoli ne bi mogli slediti. Zanimivo je, da ima šola svoj center tudi v Novem Sadu, kjer je četrtna njenih slušateljev.

Diplomantje so razen izpitov opravili tudi diplomsko delo, v katerem so obdelali praktičen organizacijski problem svoje delovne organizacije. Nekaj tem: organizacija kadrovske službe v občini, kadrovjanje delovodij, predlog za organizacijo centra za izobraževanje kadrov v podjetju TOS, analiza strokovne usposobljenosti kadrov v rudniku živega srebra itd.

Sola gostuje v prostorih stišnega šolskega centra in drugod. Zaradi težav s prostorom so naročeni investicijski programi in idejni projekti za novo stavbo, v kateri bi bil zavod za produktivnost dela in izobraževanje kadrov, višja kadrovska šola, ki je v njenem sklopu in mehanografski center, ki ga v Kranju pripravljajo. Stevilna podjetja so se namreč odločila, da sodelujejo pri njegovih ureditvah, da bi jim nudil razne usluge pri obračunih, elaboratih in podobnem.

Imenosti kadrov v rudniku živega srebra itd.

Sola gostuje v prostorih stišnega šolskega centra in drugod. Zaradi težav s prostorom so naročeni investicijski programi in idejni projekti za novo stavbo, v kateri bi bil zavod za produktivnost dela in izobraževanje kadrov, višja kadrovska šola, ki je v njenem sklopu in mehanografski center, ki ga v Kranju pripravljajo. Stevilna podjetja so se namreč odločila, da sodelujejo pri njegovih ureditvah, da bi jim nudil razne usluge pri obračunih, elaboratih in podobnem.

Naplačilo pokojnine

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Kranj bo v prihodnjem tednu izplačal vsem uživalcem posebne, invalidske in družinske pokojnine akontacijo do prevedene pokojnine v višini 12 tisoč dinarjev. Predvidoma bodo pošte izplačevalne od 10. do 15. januarja. Akontacijo bodo ob prevedbi obračunali.

Te akontacije ne bodo prejeli tisti zavarovanci, ki so sicer upo-

kojeni, a delajo polni delovni čas. Isto velja za vojaške zavarovanice in zavarovanice služb TNZ.

Zavarovanci, ki so zaradi polne zaposlitve prejemali polovico pokojnine in jim za januar ni bila nakazana, bodo februarja prejeli izplačilo za januar in februar. Naknadno je bilo namreč določeno, da določilo o ustavitev izplačila velja še od 1. marca 1965 naprej.

Tedaj bodo prenehali izplačevati polovico pokojnine tistim, ki bodo še vnaprej ostali v delovnem razmerju, da bi si pridobili pravico do ponovne odmere pokojnine po novih določilih. Če bodo z delom prenehali, jim bodo izplačevali prevedeno pokojnino, kar je po starih predpisih še mogoče. Več o tem bo znano po izidu zakona o delovnih razmerjih, ki ga bo zvezna skupščina obravnavala že v začetku tega leta.

Za tiste pa, ki imajo že sedaj 40 oziroma 35 let pokojninske dobe, je predvideno, da bi prejeli celo pokojnino ne glede na zaposlitve. Seveda pa iz naknadnih let delovnega razmerja ne bodo mogli uveljavljati nikakršnih pravic ali ponovnih prevedeb pokojnino, kar je po starih predpisih še mogoče. Več o tem bo znano po izidu zakona o delovnih razmerjih, ki ga bo zvezna skupščina obravnavala že v začetku tega leta.

Serovi so bili dosedaj deležni posebnih davščin olajšav, ki pa bodo z ukinitevjo stanovanjskih skupnosti do 31. marca 1965 v popolnoma spremenjenem ekonomskem položaju. Kako bo potem takem s servisi v bodoče?

Res je, da so ti servisi imeli določene olajšave do družbenih obveznosti, ki pa bodo z ukinitevjo zakona o stanovanjski skupnosti odpadle. Vendar v okviru občine še vedno pridejo določene olajšave v pošte, toda samo takrat kadar gre za interes občanov in s tem za splošni interes družbe. Tu pridejo možnosti olajšav pri davku na osebne dohode in pri komunalnih taksah. To so možnosti, ki jih občina lahko nudi. Ravno te olajšave pa naša občina predvideva in to predvsem za servise kot so pralnice, razne popravljalnice, obračunski prehrane, otroško-varstvene ustanove in podobno. Teh olajšav bodo lahko deležni samo tisti obrati, ki imajo izključno pomen uslug. Le tako bomo ne samo utrjevali in razvijali razne servise, temveč bomo s tako politiko zadovoljili tudi naše občane.

To pa je naš osnovni namen. — DRAGO KASTELIC

O idejnem konceptu urbanističnega programa

Kranj med dvema variantama

Koliko je vreden pogled na srednjeveško mesto — Ali smo zmožni predvidevati za več desetletij vnaprej

Idejni koncept urbanističnega programa gorenjske prestolnice je padel, še preden so o njem prvič razpravljali. »Tako nekako so priponjali, za šalo, ne zares, udeleženci prvega izmed prvih razgovorov o rezultatih prizadevanj urbanistov, da v Kranju napravijo red, ko se je veliki načrt odlepil in s stene združil na tla.«

Razprave so se udeležili najbolj pristojni strokovnjaki najbolj pristojnih republiških, okrajnih in občinskih organov, koncept pa sta jih obrazložili projektanta dipl. ing. arh. Danilo Oblak in dipl. ing. arh. Jurij Premrl. Prva razprava naj bi predvsem odgovorila na vprašanje, če so kranjski ur-

banisti na pravi poti. Načelno je prehodih, spet druge pa odkrivajo bil odgovor pritrilen, v po-težnjo premika turistov z morja v drobnostih pa so diskutantje načinili več pobud, o katerih bo vredno razmisljiti.

»KRANJSKA« IN »LJUBLJANSKA« CESTA

Idejni koncept je poln najrazličnejših odprtih možnosti, veliko jih gre na račun tega, ker se vedno ni znano, ali bo šla nova avtomobilска cesta skozi Primskovo ali skozi Stražišče. Varianta ceste pod Smarjetno goro je dobila neuradno ime »kranjska«, ker je po mnenju predstavnikov Kranja za mesto edino ugodna. To pa predvsem zaradi tega, ker bi bil z nje lep pogled na srednjeveško mesto tako kot je s sedanje ceste. Ker zatrjujejo, da bi edino ta varianta ceste omogočila Kranju turistični razvoj, bodo organi občinske skupščine verjetno izdelali analizo in to trditve tudi ekonomsko utemeljili.

Cesta severno od Kranja ima veliko več zagovornikov. Njena gradnja bi bila, vsaj v enem odseku, veliko cenejša, pod Smarjetno goro je zelo neugoden teren, porušiti pa bi bilo treba zelo veliko hiš, ter zgraditi zahtevne premostitvene objekte).

Razen tega bi bila speljana mimo letališča, laže bi bilo urediti dovoze do mesta itd. Menda bo končna odločitev, pri kateri ne bodo šli mimo interesov Kranja, kmalu znana. Projektantje cest trdijo, da je pogled s ceste le ena izmed možnosti za privabljajo turistov, da bo kranjskim urbanistom prepuščeno, da napravijo tudi ceste severno od Kranja privabljajo turistov, da se je treba spriznat, da je Gorenjska predvsem »dirkašče« proti morju. Tako so potrdile nekatere ankete na mejnih

PROMETNI KRIZ

V vseh mesecih je s prometom velik križ. Tudi v Kranju je močno neurejen, kar je spričo tega, da je že sedaj v Kranju tretjina

Nadaljevanje na 2. strani 1

Obrazi in pojavi

»Ne jezite se! Pijte! Mi praznujemo, juhe!« tako je dejal eden od »razpoloženih« in razčaranica mamica se je vrnila k jokajočemu otroku.

Zgodilo se je ob letošnjem praznovanju novega leta v

novanja jo je neprestan zbuljal in v vzneširal. Tudi stareša punčka ni mogla spati. Juština se je končno odločila in šla v spodnje stanovanje. Povedala je o razmerih in prosila za bolj umirjeno slavljenje.

Pošlušali so jo. Toda ozračje razpoloženja se je še stopnjevalo. »Pijte z nami! Otrokom nesite vina! Danes slavimo!« so se v velikem krohotu oglašali eden za drugim. Juština se je komaj iztrgala iz objemov in stekla nazaj po

stopnicah. Sele proti jutru se je v hiši umirilo.

Tudi druge stranke so se naslednji dan pritoževali nad nemirovimi tiste noči. Nekateri so ugotavljali, da take »hišne zabave«, ki se dostikrat pojavljajo, ne sodijo v standarde oziroma, da se morajo organizatorji odreči morebitnim podobnim navadam v osamljenih hišah na vasi in se tu podrediti ne predpisom, marveč spoštovanju in obzirnosti do drugih.

K. M.

KRANJ — SREDA, DNE 6. JANUARJA 1965
LETO XVIII. — ST. 1 — CENA 10 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka, Tržič — Izdaja ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor, odgovorni urednik KAREL MAKUC

Več poudarka obrtni in servisni dejavnosti

Nedavno so na skupni seji gospodarskega in organizacijsko-političnega zbornika skupščine SRS obravnavali problematiko servisne in obrtni dejavnosti v naši republike. Razpravo je obogatil tudi poslanec in predsednik občinske skupščine Kranj MARTIN KOSIR, ko je govoril o potrebi po obrtnih in storitvenih dejavnostih ter o servisnih krajevnih skupnostih.

Osnovna ugotovitev razprave na skupščini izhaja iz dejstva, da v obrti doslej še ni opaziti kakih bistvenih izboljšanj. Njen ekonomski položaj ni najboljši in je zato veja gospodarstva v upadanju. Tudi občini niso pokazale dovolj posluha za podprtje razvoja obrti, predvsem v tem smislu, da bi obrtni dejavnosti oprstile plačevanja prispevka od dohodka.

Posebno vprašanje zase pa je servisna dejavnost, ki deluje v okviru stanovanjske skupnosti.

O vseh teh problemih, za katere so močno zainteresirani naši občani, smo se pogovarjali s poslancem Martinom Koširjem, ki je na več vprašanj takole odgovoril:

IZ katerih vidikov ste tovarš Košir razpravljali na republiški skupščini in zakaj ste odločili za razpravo?

— Razpravljal sem iz vidikov potrebe po obrtnih in storitvenih dejavnostih in o servisnih krajevnih skupnostih. Za razpravo pa sem se odločil, ker ugotavljamo, da je obrtna storitvena dejavnost pri nas v upadanju. Menim, da je prav zaradi tega to naš skupni problem in zanj ni odgovorna samo občina, temveč vsi činitelji v republiki, zlasti pa tiste delovne organizacije, ki proizvajajo dobrine trajnejšega značaja. Lahko trdim, da je v republiki v tem smislu sicer narejen korak naprej v zvezi s sprejetjem zakona o obrtnih delavnicah in poštnih poklicih. Ta zakon pa mora začeti in ne sme ostati mrtva črka na papirju.

Ali bi hoteli vašo trditve v smislu problemov obrtnih in storitvenih dejavnosti dokumentirati?

— Ker sem nekaj konkretnih podatkov navedel v skupščini, jih za ilustracijo navajam tudi za naše bralce. Če vzamemo trgovino na debelo, ugotovimo, da je bilo na primer v naši republiki v letu 1958 prodanih 7440 osebnih avtomobilov, v letu 1963 pa že 35.200. Motorna kolesa v istem razdobju so naši potrošniki močno kupovali, saj se je prodaja povzpela od 13.058 na 30.091 komadov. V letu 1959 je bilo prodanih 1167 televizorjev, leta 1963 pa že 15.244 prodanih radijskih aparativov v istem obdobju pa smo zabeležili od 49.198 na 61.758. Hladilnikov je bilo leta 1960 prodanih 4130, leta 1963 pa 11.246. Prodaja pralnih strojev v istem obdobju pa se je povzpela od 1966 na 6175, električnih štedilnikov od 7335 na 21.416 komadov. Leta 1962 je bilo prodanih 9580 bojlerjev, naslednje leto pa 15.315, sesalcev za pralni na 10481, naslednje leto pa 9808. Leta 1955 je bilo prodanih 5012 koles, leta 1963 pa že 10.461. Če primerjam prodajo pisalnih, računskih in številnih strojev leta 1957 in 1963 ugotovim, da je bilo prodanih 2595 odnosno 7725 pisalnih in računskih strojev.

Ti podatki samo potrjujejo nujnost specializacije in hitrejše rasti obrtne dejavnosti. To terja naš razvoj in razvoj turizma.

Predvajanje mnenje, da servisne krajevine skupnosti niso odigrali svoje vloge, kaj menite o tem?

— Prav

Te dni po svetu

INDONEZIJA IZSTOPILA IZ OZN

Kljub temu, da je poslal generalni sekretar OZN U Tant poziv indonezijskemu predsedniku Sukarnu, naj ne izstopi iz članstva Varnostnega sveta, so svoj izstop potrdili. Ta korak so napravili zaradi tega, ker so v to članstvo izvolili Malezijo kot nestalno članico Varnostnega sveta.

NACIONALIZACIJA V SIRIJI

Pred dnevi so v Siriji nacionalizirali 107 tovarn, delniških družin in podjetij. Kot poročajo, so samo deset odstotkov vrednosti puстиeli sedanjim lastnikom. Nove direktorje pa bo imenoval minister za socialne zadeve in delo.

»VELIKE« VOLITVE

V Pekingu so te dni izvolili najvišje državne funkcionarje LR Kitajske. Predsednik državnega sveta je še nadalje ostal Ču En Laj. Razen tega so izvolili še predsednika, dva podpredsednika in nekatere druge voditelje.

ZMAGA AJUB KANA

Na nedavnih volitvah v Pakistansku je ponovno zmagal feldmaršal Ajub Kan. Predsednik Pakistana je že od leta 1958.

SESTRELITEV LETALA

Kot so sporočile kitajske oblasti, so pred dnevi sestrelili neko izvidniško ameriško letalo brez posadke. Letalo je letelo nad njihovim ozemljem.

DOLOČEN DATUM

V Kairu so sporočili, da bodo nove predsedniške volitve letos 26. marca.

STAVKA DELAVEC

Zaradi stavke pristaniških delavcev ni moglo pred dnevi izpluti iz belgijskega pristanišča Antwerpen 50 ladij, medtem ko je 20 ladij moralo čakati pred pristaniščem, ker v njem ni bilo prostora.

Jeseničani v borbi z zimo

V preteklem tednu so nas zazeli trije močni valovi snega. Prvi je bil sicer hud, ker pa je snežilo še na suho zemljo, ni bilo večjih ovir, saj je bilo dovolj prostora ob cesti za odstranjenjem sneg. Bolj problematično je čiščenje snega, ki je padal v noči od 29. na 30. decembra. Ker pa je bil suh, so ceste in poti le mogli orati, le pločnikov na Jesenicah niso povsem očistili, ker traktorja komunalnega podjetja nista mogla več z nizkim plugom odrihati snega. Zeleznična je očistila proge s plugom tipa »Marin«, ki je stacioniran v kurilnicu na Jesenicah.

2. in 3. januarja je v nižinah pod 700 m dež namočil sneg, da se je posezel. Sneg je postal zelo težak, tako da so ga le s težavo oral. Na nesrečo sta se po nepr

stanem delu pokvarila buldožer in 7-tonski tovornjak, ki vozi plug, tako da sta plužila le oba traktoria, ki pa pri težkem snegu nista bila več uspešna. Zato so stranske ceste spluzzili preko, zaradi približno širino avtomobila. Cesto prvega dela so neprestano čistili. V nedeljo zjutraj je bila že slabo prevozna. Do večera so jo zoral skoraj do asfalta. Posuli so jo tudi s soljo in peskom, tako da se je v ponedeljek odvajal promet že skoraj normalno.

Kljub temu, da je bil promet zaradi obilice snega počasnejši, večjih zamud ni bilo, izstajali so le lokalni avtobusi. Na Silvestrovo so bili vlaki iz Ljubljane zamenjeni vsled trčenja elektromotornika in tovornega vlaka malo pred Kranjem. Zadnji dan lanskega leta je popoldne na izvzemem tiru iztrivala tovrašnica diesel lokomotiva, ker je zavozila na zaprt ozkotirnik. V ponedeljek zjutraj pa sta na železniški postaji Jesenice iztrivala dva vagona, ker se je enemu zlomila os. Ker je bil zadnji sneg moker, se ga je velikoj nabralo tudi na žičah, vsed česar se je več, predvsem telefonskih vodov, pretrgalo. Tudi na televizijskem pretvorniku na Mežaklji, ki prišlo do okvare, tako da je postal sprejemanje nemogoče. V času ko nam je način dospisnil to poročilo, so šli štirje električarji; po dva od južne in severne strani s smučmi na Mežakljo, da odpravijo oviro.

Bodice

Dragi bralci, zopet se vam oglašam. Tokrat že v letu 1965. Zopet vas bom redno obveščal o nekaterih zanimivostih, ki se bodo dogodile na področju naše lepe Gorenjske. Prav tako pa bi se zahvalil vsem, ki so mi poslali čestitke ali pa mi ustmeno čestitali za novo leto. Upam, da bo letošnji bolj uspešno in zdravo kot je bilo preteklo.

Kljub temu, da še nisem uspel zbrati vseh podatkov o kolikincih popite pijače, vendar mi že sedaj kažejo številke, da so ga naši

Po težki bolezni nas je zapustil

Anton Baronica
vodja čistoče

Pogreb bo v četrtek, 7. januarja ob 15.30 iz križišča na kranjsko pokopališče.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Delovni kolektiv
Komunalni servis
Kranj

Nesreča nikoli ne počiva. Razbitina fičota, silvana v prostorih gasilskega doma v Kranju, kamor jih spravila zavarovalnica. Prometna nesreča se je dogodila v bližini Zlatega polja v Kranju. Lastnik avtomobila Vučko iz Tržiča je podlegel ranam

»oštirje precej prodali. Marsikdo je pospravil količino, ki jo je predvidel za prvo polletje, že zdaj za noveletno praznike. Prav! Bo vsaj žena bolj vesela, ko boste bolj trezni. Malo teže so to prenesli zdravnik in miličniki. Ti so imeli kar precej dela.

Nisem eden tistih, ki verujejo v pregovore. Vendar pa včasih moral. Recimo tisti: »Ljudje nekje lovijo komarje, drugi pa spuščajo slone.« Koliko časa moramo hraniti dinar za dinarem, da prihranimo toliko denarja, da si potem lahko kupimo avto? Tudi več let. Potem pa se ga malo napijemo, se usedemo za volan in se na prvem ovinku zaletimo. Vidi, tu spustimo tistega »slona«, ki sem ga prej omenil. Škoda, da je kollega, ki vas obvešča o nesrečah zbolel, da ne vem točno koliko nesreč se je pripetilo ob praznikih na Gorenjskem.

Pred prazniki sem se hotel preskrbiti s kruhom. Slučajno sem bil na Jesenicah. Vstopil sem v njihovo prodajalno in ga kupil tri kile. Zal pa ga je pri vsakem kilogramu manjkal kar lepo število dek. Veste kaj, vsaj za noveletno vočilo bi dali ljudem pošteno »vago«. No, če ste ga letos polomili, boste pa do prihodnjega leta to popravili.

V podnartu so se mi trgovali od sile zamerili. K sreči sem moški, da se nisem tiste mijk, ki je priletela iz skladischa, preveč ustrašil. No, ustrašil sem se jo že, vendar pa nisem zavilil. Če ste slučajno dobili »trinajsto plačo«, si za ta denar kupite robe in si dajte oprati delovne halje. Mene je mama učila še ko sem bil zelo majhen, da ne smem s prstom v nos. Podnartski trgovci pa tega menda še sedaj ne vedo.

Marsikdo me je že vrbašal, če sem se res ločil od Marjane. Res! Katero sem si pa sedaj izbral, pa za zdaj res še ni važno. »Saj ni treba vedeti ljudem, kar znano je tihim nočem! Boste že še zvedeli, ko vam bo nova moja spremjevalka zabolila ostro bodico. Vsem skupaj lep pozdrav

Vaš BODIČAR

ČISTILKO — KURIRKO

sprejmemo v zaposlitev za nekaj ur dnevno. Ponudbe sprejemata podružnica

ČP DELO
KRANJ

sklep, do danes tudi ostalo. Indonezija se po svoji lastni volji več ne šteje med članstvo OZN in bo njen prostor, če voda v Džakarti ne spremeni svojega sklepa, ostal v stekleni palaci, ki je prislo z indonezijskega glavnega mesta ni samo preneneto diplomato, ki so se odpravljali na novlete počitnice, temveč široko javnost. Razlogi, da se Indonezija ne prišteva več med članice svetovne organizacije, so na splošno znani. Indonezija se je upirala izvolitvi Malezije za nestalnega člena v Varnostnem svetu, in ko je bila Malezija izvoljena, je indonezijski predstavnik zaradi nasprotovanja vzel svoje stvari in odšel. Sukarno je nekaj ur pozneje, ko so v New Yorku že potrdili izvolitve Malezije, v govoru povedal, da bo njenega država zapustila vrste svetovne organizacije. Pri tem je, kljub prizadevanju U Tanta, da bi indonezijska vlada spremnila svoj

dejanje indonezijske vlade precej čudno in nerazumljivo. Indonezija je imela prav v kloped Združenih narodov velikansko oporo v svoji borbi za nacionalno osamosvojitev in za ohranitev svoje samostnosti. Če ocenjujemo sklep indonezijske vlade kot zgrešen in prenagren, potem moramo vedeti tudi to, da svetovna organizacija, takšna kakršna dandanes je, ni skupnost enotnih držav, temveč je njen sestav takšen, da ima vsaka država v bližnjih kloped nasprotnike, za katere meni, da bi bilo boljše, če jih ne bi bilo. Vendar je prav ta strplost omogočala, da so države lahko urejale sporne zadeve z mirnimi sredstvi. Kam bi prišli, če bi vse države, ki se med seboj grdo gledajo enako ravnale kot Indonezija?

narodov v New Yorku tudi vedo povedati, da se je indonezijska vlada pred desetimi leti, ko so jo sprejeli med stalne članice OZN preko svojega predstavnika zavezala, da bo služila idealom ustanovne listine. Desetletje pozneje je isti predstavnik Indonezije izjavil, da se njegova dežela več ne šteje med članice. Razen tega je bila do nedavnega poglavita težnja indonezijske vlade, da se preko svetovne organizacije rešujejo najbolj žgoči problemi sedanosti. Ali sklep o umiku Indonezije pomeni tudi spremembo njenih prejšnjih stališč? O resnosti vseh posledic na različnih političnih nivojih ne skriva zaskrbljenosti.

Razočaranje nad Sukarnovo nalogico postane še bolj odkrito, ko se spomnimo, da svetovna organizacija prav letos praznuje dvajsetletnico svojega obstoja in da je v teh letih uspešno reševala mnoge veliko bolj zapletene probleme.

Nadaljevanje s 1. strani

2 Spremembe pri zavarovanju avtomobilov

tudi vinjenost) ali namernosti.

Zavarovalnica bo obravnavala le škodo v vrednosti nad 10 tisoč dinarjev pri avtomobilih in nad 5 tisoč dinarjev pri motornih kolesih. Pri vsaki škodi bo zavarovalnica sodelovala z 10 tisoč dinarji, če pa bo doplačal 20 odstotkov premije pa bo to soudežbo lahko izključil. Zavarovanci, ki bodo prevzeli soudežbo pri škodi do 30 tisoč dinarjev, bodo imeli za 25 odstotkov nižjo premijo. To bodo lahko posebno s pridom končila podjetja.

Kakšna bo torej nova premija?

Za približno enako premijo kot doslej bodo zavarovanci deležni razširjenega jamstva le, da bodo pri poravnaju škode morali sodelovati z 10 tisoč dinari. Če pa se bodo temu želeli izogniti bo premija višja. Primer: za Fiat 750 doslej 33.300 dinarjev, odslej 36.000 dinarjev ali 43.000 brez odškodnika pri škodah; Fiat 1300: doslej 53.000, odslej 54.000 ali 63.000 brez odškodnika.

Pri avtomjamstu, to je škoda na premoženju in zdravju tretjih oseb, se poveča normalna zavarovalna vsota za škodo na stvare od sedanjih 500.000 na 1.500.000 dinarjev. Razen tega ima zavarovalnica lastnik vozila možnost z doplačilom premije povečati zavarovalnico vsote za odgovornost na neomejeni znesek.

Nejednodnevno zavarovanje vozniškov, spremjevalcev in potnikov v motornih vozilih, je za 20 do 50 odstotkov cenejše, čeprav je zavarovanje vključena tudi nezgodna vozniška in potniška v zvezi s posresom.

Stari ceniki za avtomobilsko

zavarovanje so bili v veljavi 15 let, zaradi stalnega poviševanja cen pa je bilo to zavarovanje že 5 let močno deficitno.

1 Kranj med dvema variantama

vesh gorenjskih motornih vozil in, da bo čez 30 let predvidoma imela avto vsaka druga družina, zelo neugodno. Zato je bilo o ureditvi prometa veliko gorova. V bližini novome stolpnic so predvideli centralni prometni križ, in katerega bi se stekale glavne vpadnice v mestu. Krizišči bi bilo v neposredni bližini novega centra mesta in proti njegovi lokaciji ni bilo bistvenih pomislekov. Blizu, na cesti JLA, predvidajo tudi novo avtobusno postajo.

Ko bo zaključena izgradnja zasečih stanovanjskih sosesk bo na vrsti izgradnja razpoložljivih zemljišč na Planini. S tem v zvezi je potrebeno omemiti, da za pokopalische predvidevajo, da se bo umaknilo proti Hrastju. Po mnenju nekaterih udeležencev razgovora bi ta lokacija prav dobro ustrezala tudi prebivalcem z desnega brega Save, vendar pod pogojem, da bi zgradili most v višini obetih bregov, da ne bi bilo treba vedno premagavati višinskih razlik. Menili so, da v tem času niti ne moremo vedeti, kakšne finančne in tehnične možnosti bodo imeli že čez nekaj let. Med »utopistične« vendar ne neumestne so uvrstili tudi predlog, da naj se rezervirajo lokacijo za centralno atomsko energetiko.

Včerino o idejnem konceptu še pisali, saj bo sedaj na dnevni redu številnih razprav, da bi prišel v nadaljnjo obdelavo kar najbolj razšiřen in vsestransko osvetljen.

SREČANJA Z LJUDMI

81-letnega Loizeta Ermana iz Kranja poznajo domala vsi mesčani. Kljub spozljivi starosti redno zahaja v »Mladinsk. dom« kakor on naziva Dom upokojencev. Upravljeno je Erman ponosen in spoščovan, saj je bil v Kranju prvi človek, ki je sedeł za volan avtomobila. O tem nam je povedal takole:

»Prvi tovorni avtomobil v Kranju in v Sloveniji je dobila tovarna lanenega olja in firme Zabret-Huter v Britofu pri Kranju. Avtomobil je bil znamke Saurer 35 KS in 4 tone nosilnosti. 20. maja 1910 sem se pripeljal s tem avtomobilom z Dunaja v Kranj. 22. 5. 1910 pa je bila določena postkusna vožnja. V tovorni smo naložili na avto 4 tone lanenih tropin. Vsi delavci in mesčani so občudovali »prikazen«, ki se je pomikala po kranjski cesti s tovorm. Velik del mesčanov se je zbral pred Staro pošto, da bi videli, če bo natovorenjeno avto zares zmagel Jelenov klanec. Sio je.«

Kdaj ste napravili izpit za šoferja in kje?

Leta 1906 kot aktivni vojak pri konjenici premeščen na lastno prošnjo k avto edinic.

Najmršnjeji trenutek?

Teh je bilo veliko, zlasti v prvi svetovni vojni.

Kaj menite, aij je življene lepo?

Seveda je, če ima človek denarja in je pri zdravju.

Beratec časopise?

Redno prebiram Glas, Delo, TT in Nedeljski dnevnik. Branje je že moja starata navada.

Kaj mislite vi o današnjem času?

Veliko boljše je kot včasih. Delavci je prišeli do svojih pravic, za katere smo se vsi skoraj pol stoletja borili.

Največja želja?

Da bi po novem pokojninskom zakonu imel večjo pokojnino. To pa je želja večine upokojencev.

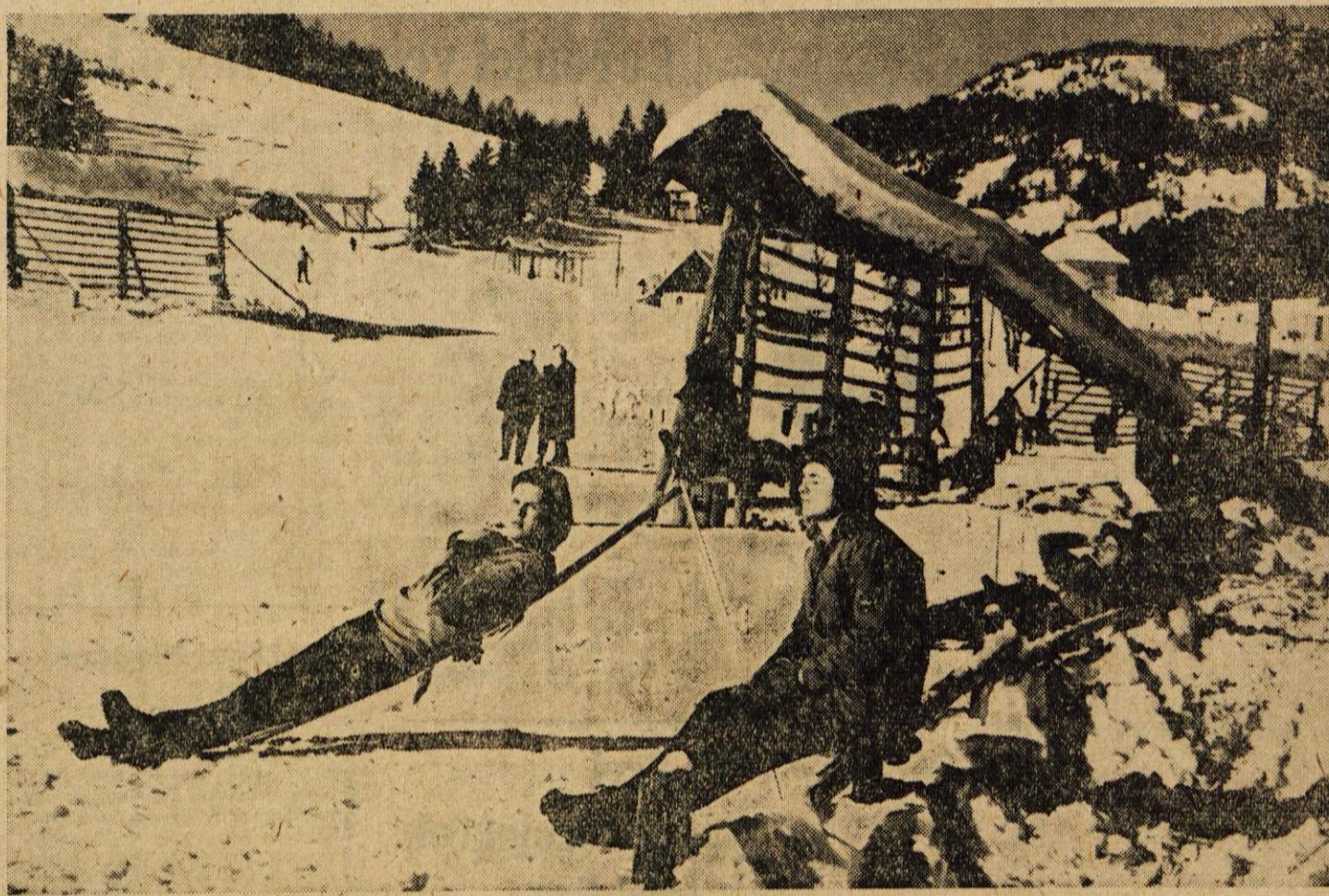
DRAGO K

Iz naših komun ● Iz naših komun

Proizvodni uspehi v Plamenu

Kropa — V tovarni vijakov v Kropi so uspešno zaključili leto 1964. Izdelali so 5750 ton raznih izdelkov in v primerjavi z letom 1963 povečali proizvodnjo po količini za 2461 ton ali 75 odstotkov, pri 15-odstotnem povečanju zaposlenih. Družbeni plan za leto 1964 so presegli za 28 odstotkov. Še lepsi proizvodni uspehi pa so bili v letu 1964 po vrednosti, ker so delali več lažjih izdelkov, zato so proizvodnjo po vrednosti povečali v primerjavi z letom 1963 za nad 80 odstotkov. V letu 1964 je izdelalo povprečno 439 zaposlenih za približno 2 milijardi 500 milijonov dinarjev raznih izdelkov. Od skupne proizvodnje so izvozili za 275.000 dolarjev izdelkov, v glavnem v Ameriko. Glavni vzrok, da niso bili proizvodni uspehi še boljši, je bilo večkratno pomanjkanje reprodukcijskega materiala in orodja iz trdih kovin, katerega na domačem tržišču niso uspeli dobiti v zadostnih količinah, uvoz pa jim ni bil omogočen. Take proizvodne uspehe jim je v veliki meri omogocila v letih 1958–1964 rekonstruirana tovarna in ugodno domača in tujih tržišč v letu 1964, saj so lahko delali izdelke v večjih serijah. Velik vpliv na močno povečanje proizvodnje je imela tudi pravilna kadrovská politika in izboljšana organizacija dela v letu 1964.

Tudi za letos je glavna skrb kolektiva reprodukcijski material. Upravni odbor je na zadnjih seji razpravljal o družbenem planu za leto 1965 in sklenil, da ga bo govorovščinskih železarjev, glavni direktor ing. Matevž Hafner pa o delu in nalogah tega največjega slovenskega kolektiva. Povedal je,

V Železarni so izpolnili naloge

Pred novim letom so imeli sveti podjetji občine Jesenice svečane seje, na katerih so govorili o uspehih in težavah, ki so jih imeli in dosegli lani ter o nalogah, ki jih takajo v tem letu. Na seji CDS Železarne je predsednik Tone Groselj poročal o delu združenja jugoslovanskih železarjev, glavni direktor ing. Matevž Hafner pa o delu in nalogah tega največjega slovenskega kolektiva. Povedal je,

da so proizvodni obrati plan dosegli, vzdruževalni pa so kljub organizacijskim slabostim uspešno opravili svoje naloge, tako tudi energija in promet-transport, ki mu je primanjkovalo delavcev. Raziskovalno delo je postalo sistematsko in ima že uspehe ter ga proizvodni obrati žele kot lastno potrebo. Povpraševanje tržišča je bilo veliko, saj je bilo prodano že 33.350 ton železa in jekla izven programa. Preskrba s surovinami je bila težavna. Zaloge iz leta 1963 so bile majhne, zato je bilo treba povečati dovoz.

Največ težav je bilo pri nabavi starega železa, ferolegur, cinka, belega surovega železa in karbida.

Tudi delno pomanjkanje deviz je

označevalo dobovo surovin iz uvoza. Zaloge koksa so se popravile, doba mazuta in premoga je bila sprotna, le rude je preveč. Razveseljivo je, da so izvoz presegli kar za 6,7 odstotka, in to pri žičnikih in profilih. Ekonomska kooperativna se je od uvoza v letu 1963 popravila in izboljšala. To predvsem zaradi boljšega dela in novih razdelitvenih sredstev. Fakturirano realizacijo so dosegli s 102,5 odstotka, manj zadovoljujoča pa je, plačana, saj jim kupci dolgujejo še milijardo dinarjev. Proizvodni stroški so se gibali v mejah plana. Za kolikor se je v prvem polletju pocenila elektroenergija, za toliko so podražile surovine. Vse leto so imeli težave z delovno silo. Za izobraževanje so dali 120 milijonov din. Stirje mrtvi v pretek-

sprotno pa je tudi vrsta primorje, da so odborniki in volivci s skupnimi naporji rešili marsikatevni problem manjše narave, zlasti še, če ga je podprla tudi skupščina.

Dober stik volivca s predstavniki organov občine in z odborniki je zelo dragocen stvar in tudi dobra osnova za reševanje problemov. Žal prav to vprašanje prepogosto zanemarjam ali pa mu posvečamo pre malo skrb. Če so zbori volivcev le ena oblika, ki je po mnenju nekaterih že preživel ali pa ni opravila začelene naloge, pa so možne še druge oblike stikov in sodelovanja ali obveščanja ter informiranja. Treba jih bo le vztrajno iskati, poskušati in ukrepati. Ponekod so se dokaj uspešno posluževali javnih pogovorov ali tribun, na katerih so obravnavali določena vprašanja, ki so ljudi najbolj zanimala. Uspeh ni iz stal. So pa tudi možnosti za stajestanje in za razpravo v ožjem krogu, v klubu ali družbenem centru. Ponekod so uspeli z anketami, v katerih so občani izrazili mnenje in želje.

Zelo važno vprašanje za boljšo povezavo ter informiranje pa je odprtost dela skupščine ter večja vloga družbenopolitičnih organizacij pri formirjanju in vodenju občinske politike na eni strani ter javnega mnjenja in posredovanja zahtev občanov do skupščine na drugi strani. Ponekod so pomembno vlogo opravile prav občinske družbene organizacije, tako sindikalni svet, občine ali pa SZDL oziroma Zvezka komunistov. Ako so uspeli s skupnimi naporji pomagati pri oblikovanju skupne politične smeri in postali zagovorniki in posredovalci pri urejanju razmer med občani ter občino, so opravili svoje odgovorno delo. Poznamo primere, da so se občinski sindikalni svet, SZDL in občinski komite zavzemali za bolj odločno in učinkovito reševanje skupnih problemov in da so pri tem ustvarjali svojo aktivno politično vlogo na korelaciji občanov in občina. Zavzemali so se za rešitev določenih konkretnih vprašanj, pri tem pa so podprtih hujih, obsoobili negativne pojave, birokratizem ter neodločnost in mlačnost za reševanje življenjskih vprašanj delovnih ljudi. To velja tudi za odnos med vodstvi, samoupravnimi organi in članimi delovnih kolektivov. Izraz težje ponuda v revolucionarnost družbenih org. ter samoupravnih org. je ustvarila ugodne pogoje za reševanje določenih problemov standarda, stanovanjske gradnje, delitve sredstev in podobno.

Vsi akciji, v kateri družbene organizacije ali samoupravni organi nedvoumno in dosledno podprujo upravičeno težnje ljudi, je veden napredna in je najmočnejše oružje proti birokratizmu in samozadovoljstvu. — J. B.

Vse akcije, v kateri družbene organizacije ali samoupravni organi nedvoumno in dosledno podprujo upravičeno težnje ljudi, je veden napredna in je najmočnejše oružje proti birokratizmu in samozadovoljstvu. — J. B.

V Kranju, dne 30. decembra 1964

Razpravljalci so o sredstvih za stanovanjsko gradnjo

Na zadnjih sejih upravnega odbora skladu z stanovanjsko gradnjo so sprejeli program za leto 1965. Predvidevajo, da bodo skupni dohodki višji za 7 odstotkov in bodo znašali 1082 milijonov din. Sredstev za prenos bo 50 milijonov din, od vplačil kupnin še za lansko leto pa predvidevajo 130 milijonov din. Stanovanjski prispevki gospodarskih organizacij, držav. organov, ustanov in ostalih obveznikov bo predvidoma znašal 338 milijonov. Ostale večje postavke v proračunu so še redne obresti, amortizacije za stanovanja, dohodki od amuitet in dohodki od letoskih kupnin.

Od prednjih sredstev je namenjenih 310 milijonov za dograditev stolpičev na Zgornjem Plavu, 90 milijonov za stanovanjsko-trgovsko stavbo, 30 milijonov za zadele gradenj v Kranjski gori, za dograditev stanovanjskih hiš začetnikov 50, za potrebe hišnih svetov in krajevnih skupnosti 35 in popravila hiš v osebni lasti 15 milijonov din. Za anuitete so predvideli 20, prispevek za Skopje 8, posojilo za steklarino v Novem mestu 13 in za neposredne izdatke 15 milijonov din. Sredstev za uporabo od kupnin predvidevajo 490, za neizkorislene transne posojil za prenos v prihodnje leto pa 50 milijonov din. Pod tekočimi zadevami so razpravljalci o vlogi oddelka za družbeno službo, da bi se razmerje za odvajanje prispevka od šolskega stanovanjskega fonda spremenilo od 50 na 70 odstotkov v korist le-tega. Zaenkrat te vlogi niso mogli ugoditi, ker bi sicer morali odstopati od načela. Za to in sploh za pridobitev vse splošnega mišljenja za nadaljnje vlaganje pri graditvi pa že delati priporočila, ki naj bi se formirala na plenumu o stanovanjski problematiki v občini, katerega naj bi v kratkem pripravil občinski odbor SZDL.

Priredili bodo seminar

Na zadnjih sejih občinskega odbora SZDL so razpravljalci o pripravi seminarja za nova vodstva krajevnih organizacij SZDL. Največ so govorili o temah, ki naj bi jih pripravili in o katerih naj bi razglabljali po končanih predavanjih. O dokončnem programu bodo še razpravljalci, zaenkrat pa so predvideli naslednje teme: gospodarstvo po perspektivnem načrtu, odnos delovnih organizacij do občinske skupščine, o idejni vlogi SZDL, sedanji zunanjii politični problemi in osnovne naloge SZDL. O kraju in času trajanja seminarja bodo obvestili vse krajevne odbore.

Možnosti za združevanje služb v gostinstvu

vedno znova vsiljujejo na dnevni red.

Slopo turistične oziroma gostinske zmogljivosti so se na Bledu ter v Bohinju in tudi v drugih krajih v zadnjih dveh letih vendar precej povečale, na drugi strani pa prav iz letoskih izkušenj ugotavljamo, da te nove kapacitete niso bile smotrno izkoriscene. To velja zlasti za prenovečne kapacitete po hotelih, kakor tudi v privatnih sobah, podobno pa tudi za restavracijske prostore. Vso iniciativi pri oddajanju teh kapacitet so tako na Bledu kakor tudi v Bohinju preveč prepustili enemu samemu posredniku, potovnemu agenciju Kompas, pri tem pa so zanemarjali druge možnosti prodaje. To je tudi vzrok nazadovanja domačega turizma, kajti domače tržišča, ki bi lahko postal bolj bogat vir turističnega prometa, je se vse preveč zanemarjeno in zapostavljeno. Vsa bolj obiljeni turistični okoliši bi po mnenju svojih moral imeti vsaj po eno samostreno restavracijo, v kateri bi v prvi vrsti domači gostje lahko dobili ceneno prizračno. S tem bi nedvomno omogočili boljšo zasedbo privatnih ležišč. To velja za posamezne območja na Bledu in v Bohinju. Z izgradnjo novih restavracijskih kapacitet bi vsaj do neke mere uskladili restavracijske zmogljivosti s prenovečnimi. Do tak očitnega neskladja je prisko spričo širjenja prenovečnih zmogljivosti, medtem ko za restavracijske niso dovolj poskrbeli. To je zelo očitno zlasti v kampu Zaka, koder za kakih 600 do 700 gostov dnevno ni v bližini nobene restavracije, razen trgovskega paviljona Koloniale. Ta pa je premajhen. Precej boljše je bilo letos v kampu ob Sobčevem bajarju, koder je zelo dobro poslovala restavracija. V Stari Fužini v Bohinju pa bo stanje precej boljše, ko bo pričela poslovali nova restavracija.

Clini svetov občinske skupščine Radovljica so v svojih ocenah turističnega prometa in nadaljnje razvoja nakazali tudi potrebe, da bi na osnovi smotrnosti združevali materialna sredstva gostinske organizacij in sodelujočih panog, kot so trgovina, obrt in promet. Prav umeštino in potrebu pa bi bilo v zvezi s tem tudi združevati nekatere službe, kot so recepcija, nabava, skupno nastopanje na inozemskem tržišču, propagandna služba, kadrovsko socialno in druge. Možna pa je tudi združitev nekaterih podjetij. Pobuda za to je že prišla prav iz vrst prizadetih. Seveda pa bo za vsak tak ukrep potrebna temeljna predhodna ekonomska in finančna strokovna analiza. — J. B.

Upravni odbor samostojnega zavoda Služba pravne pomoči Kranj

objavila,

da je Služba pravne pomoči Kranj začela z delom.

Zavod deluje

za območje občin Kranj in Tržič,

in sicer:

— V KRAJNU: v občinski stavbi na Trgu revolucije 1, v sobah št. 139, 140 in 141 (telefonske številke 39-01 do 39-10, interno 17 in 18).

— V TRŽIČU: v občinski stavbi na Trgu svobode 13, v prostorih oddelka za finance (telefon 233).

Naloge zavoda

so naslednje:

Zavod daje pravno pomoč občanom pri uveljavljanju in varstvu njihovih pravic pred sodišči, državnimi organi, delovnimi organizacijami, ki opravljajo javno službo in drugimi organizacijami.

Zavod daje pravno pomoč tudi družbenim ter delovnim in drugim organizacijam.

Pravna pomoč obsega:

1. dajanje pravnih nasvetov,
2. sestavljanje listin (pogodb, oporok, izjav in dr.),
3. sestavljanje vlog (prošenj, tožb, predlogov, pritožb in drugo),

4. zastopanje na obravnavah in narokih pred rednimi sodišči v pravdinem, nepravdinem in izvršilnem postopku, v upravnih sporih in v kazenskem postopku glede uveljavljanja premoženskopravnih zahtevkov ter zastopanje pred upravnimi organi v upravnem postopku, delovnimi organizacijami, ki opravljajo javno službo in pred drugimi organizacijami.

Uradne ure za stranke v zavodu so:

— v Kranju: vsak dan od 8. do 13. ure, ob sredah pa od 8. do 12. in od 14. do 18. ure,

— v Tržiču: ob sredah od 8. do 13. ure in od 14. do 17. ure ter ob sobotah od 8. do 12. ure.

V Kranju, dne 30. decembra 1964

RAZPISNA KOMISIJA ZDRAVSTVENEGA DOMA JESENICE

razpisuje

delovno mesto

zdravnika splošne prakse v zdravstveni postaji Kranjska gora

Pogoji: medicinska fakulteta z opravljenim stažem. Državno stanovanje zagotovljeno, ečebni dohodki po pravilniku.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedjanega službovanja naj interesenti pošljajo na tajništvo Zdravstvenega doma Jesenice, cesta Maršala Tita 65.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Iz naših komun • Iz naših komun

Vraževerje na Slovenskem

13
• Petek

V prostorih Gorenjskega muzeja v Kranju je odprta razstava »Vraževerje na Slovenskem«, ki jo je pripravil Slovenski etnografski muzej.

»Strahopetno in nevarno je pribaniati praznovanje. Dopolni ga, pomeni obnoviti stoltev zla. Pravno verje slab in poneumljiva ljudi. Podedovan breme bogabotnosti ustvarja ponizne, bogabotje rodoval in ugodljivo dajstvo, ki postane lahek plen močnikov. V človeku je treba razvijati lastno moč in pogumno iskanje resnice z razumom« — te misli velikega francoskega literata Emila Zolaja uvajajo obiskovalca na razstavo dokumentov vraževerja na Slovenskem.

Vera v odvisnost človeka od posebnih sil v naravi, od duhov in demonov je prastara last preprostih ljudstev. Prav tako staro je prizadevanje človeka, da ukloni njemu sovražne sile in si pridobi naklonjenost dobrih sil. Pri tem hotenju si je pomagal z raznimi izrekami, predmeti in dejanji, ki jim je pripisoval nadnaravno — magično moč.

SRP ZA ZDRAVLJENJE JEČMENA

Iz vere, da povzročajo bolezni pri človeku in živalih zle sile, demoni, je zrasla ljudska čarovna medicina. Na razstavi so prikazani številni predmeti in dejanja s čarodejno-zdravilnim učinkom: jagode, kakršne so v škojeloški okolici rabilni za zdravljenje oči, meh, ovje kože za zdravljenje šena na vratu, srp za zdravljenje ječmena na očeh, pa breite za čarovno zdravljenje glist, želvin oklep, zvita sveča, itd. Prikazan je postopek zdravljenja urokov z živim vozom. Zanimivi so zagovori — čarobne besede, s katerimi so zdravili različne bolezni. Med njimi je nekaj takih, ki korenijo daleč nazaj v indoevropsko-praslovanski dobi, mednje sodi tudi tale zagovor »Zoper otoka«, znani iz Gorj pri Bledu:

Wotók
Pojdé raz móst
Na kóst
Na mésó
Raz mésó
Na dláko
Raz dláko
Na zeleno tráto...

VAROVALNA RДЕČA BARVA

Nesrečo — večno spremjevalko človeka, so odganjali z raznimi obrambnimi — apotropijskimi sredstvi. Med njimi je imela pomembno mesto rdeča barva. Da bi odvrnila moč zlih demonov, si je ziljska nevesta našla na svoji špinti (pokrivalo) rdeč trak, iz istega vzroka je tak trak na ekričaj zataknila škojeloška nevesta za ženinov klobuk, pa tudi rdeči trakovi belokranjskega svatbenega bandera so obrambna znaka. »Mórina tac-a — pentagramki so gá slíkali na otroške zibke, na vrata hlevov v svinjaku, na panjske končnice, je veljal kot učinkovito apotropijsko sredstvo proti mori — zlobnemu demonu, ki je po ljudskem verovanju tlačila in dušila ljudi in živali. Za isti namen so poniekaj uporabljali preluknjen kamen, ki so ga obežali na vrata hlevov ali pa ga polagali v zibelki k otroku. Kot učinkovita obramba sredstva proti čaravnim so uporabljali brezovo metlo, sekiro, lonec s cvetnonedeljskim žezonom, pa rdeče blago v obliki križa.

CAROVNICE

Carovnica je le mlajša oblika verovanja v zvezo človeka z demoničnimi silami. Hudič je krščanska oblika demona, ki mu služijo človeška bitja: čaravnice so po ljudskem verovanju hudičeve dekle, ki delajo bolezni pri ljudeh in živalih, prinašajo točo in slabu letino. Naše ljudske pravljice so polne čaravninske motivi-

Gorenjci veselo v novo leto

Na Gorenjskem smo pričakali storih. Na Silvestrova sta bila polno leto tako veselo kot že dolgo na kinematografa Center in Storžič, kjer je med predvajanjem filmov pričakalo novo leto več kot 1000 gledalcev.

Na Bledu je bilo med gosti precej inozemcev, predvsem Avstrijev, Italijanov, Zahodnih Nemcov in Holandcev. Za praznike so odprli nov trakt hotela Jelovica, v katerem je več kot 100 sodobno urejenih ležišč. Tudi v Bohinju in Kranjski gori so bili hoteli polni gostov, med katerimi ni manjkalo tujcev, ki so pri nas v veselju razpoloženju stopilo v leto 1965.

Na obmejnih prehodih so si izmenjal čestitke za Novo leto naši in avstrijski obmejni organi. Na Ljubljano so naši cariniki povabili v goste kolege z ostanjem meje in jim priredili zakusko.

Novi hotel Jelovica na Bledu že redno posluje

Za novo leto so na Bledu odprli nov hotel oziroma nov trakt hotela Jelovica. V njem so za otvoritev priredili silvestrovanje. V hotelu je 76 sob, restavracija, kavarna, družabni prostori itd. Ležišč je nad 160. Z izgradnjo novega hotela se je gostinstvo podjetje Jelovica uvrstilo med največja na Bledu.

Novi hotel je postal centralna stavba Jelovice z recepcijo, povezan pa je s starim delom. Z depandansami ima Jelovica nad 400 ležišč. V novoletnih dneh so imeli vse prostore oddane. Podobno je bilo tudi v vseh ostalih hotelih.

Najmodernejši objekt na Bledu — hotel Jelovico so zgradili v predvidenem času.

Predvsem prostor

Pred kratkim je bil v Mavčičah občni zbor tamkajšnjega prosvetnega društva »Simon Jenko«. Po obširnem poročilu o delu društva so posamezna poročila podali še vodja knjižnice, vodja žahovske sekcijske in vodja namiznotenčne sekcijske.

Razprava je bila zelo pestra in živahna. Vsi diskutanti pa so se nasašljali v glavnem le na eno ugotovitev — kraj nima primerne klubskega prostora. V Mavčičah imajo sicer v Zadružnem domu prosvetno dvorano, ki je sicer za velike prireditve primerenna, pa primerna za vsakodnevno izživljvanje prebivalcev kraja.

S Kompasom v Celovec!

Svetovnoznanata dunajska drsalna revija ponovno v Celovcu!

KOMPAS

bo organiziral od 24. februarja do 9. marca VSAK DAN enodnevne avtobusne izlete v CELOVEC iz raznih krajev Gorenjske. Z JESENIC bo vozil v CELOVEC tudi poseben vlak!

Udeleženci izleta z Gorenjske bodo lahko potovali z obmejno dovozilnikom!

Zaradi velikega zanimanja se že danes prijavite pri KOMPASU! S tem si boste zagotovili mesto na izletu in ne boste zamudili priložnosti za ogled te edinstvene prireditve, v kateri bosta nastopala tudi svetovna prvakova v umetnem drščaju na lednu!

Za delovne kolektive in organizacije bo KOMPAS organiziral tudi zaključene izlete!

Vse informacije in prijave za izlete v CELOVEC:

KOMPAS
KRANJ - BLED - JESENICE
LJUBLJANA

Razstava mladega kiparja

Kranj, 6. januarja — Sinoči so v Prešernovi hiši v Kranju odprli razstavo kiparja Marka Pogačnika. Ob tej priložnosti so projicirali tudi avtorjev risani film in se zadržali v pogovoru o razstavljenih delih in o sodobni umetnosti naplohu.

Tokrat o gotskem slikarstvu

Club kulturnih delavcev Kranj prireja v petek, 8. januarja ob 19.30 v renesančni dvorani Gorenjskega muzeja v Kranju, Tičev trg 4/I predavanje dr. Frančeta Steleta »Gotsko slikarstvo na Slovenskem«. Kot navadno bodo predavanje spremljali z barvnimi diapozitivimi.

Tone Nedog na gimnaziji

Delegat kranjske občine na VIII. kongres ZK v Beogradu tovariš Tone Nedog je na povabilo mladinske organizacije na gimnaziji govoril o VIII. kongresu. Največ je govoril o delu kongresa v zvezi z mladino. Razgovora so se posebno številno udeležili učenci IV. razredov, pa tudi tretješolci so izvajanjem zanimanjem sledili. Na kraju so mladinci tovarišu Nedogu zastavili več vprašanj. Razgovor je bil ena izmed akcij komiteje ZM na gimnaziji v smeri ideološkega izobraževanja mladine, da se mladincu širi vpogled in razgledanost na področju družbenih dogajanj.

Mladinci sprejeti v ZK

Občinski komite Zveze komunistov Kranj je zadnje dni decembra sprejeti v ZK 17 mladink in mladincev iz kranjskih srednjih šol. Pokroviteljstvo nad mladimi komunisti bodo sprejele partijske organizacije: gimnazija nad gimnazijami in ESS, medtem ko bodo tekstilci pod organizacijo na tekstilni šoli.

Ob tem dogodku so mladi komunisti izjavili, da je to zanje izredno važen dogodek, v njihovem nadaljnjem življenju in delovanju na področju njihove družbe aktivnosti. Neposredno s tem je občinski komite vsem sprejetimodelil brošure o VIII. kongresu ZK v Beogradu, katero bodo preštudirali in ideje, podane v brošuri, skušali ponesti v praksu.

8

V VSAKO DRUŽINO

**to
va
riš**

ke. Ljudska domišljija spreminja čaravnice v živali: krasatče, črno mačko, črno kokoš. Ljudski izročilo pripoveduje, kako so se čaravnice na metlah ali na burkljah vozile na skupne sestanke s hudičem. Slinica pri Cerkniškem jezeru, Donačka gora, Klek naj bi bila po ljudskem verovanju prizorišče čaravninskih in hudičevih sestankov ter orgij. Nečloveško preganjanje čaravnista osmislili njeni oseb, ki je znano v srednjem veku povsod po Evropi, je našlo svoj odmev tudi na naših tleh. Na razviti so prikazane naprave za mučenje čaravnice — natezalnica, žebličast stol in listine sodniških otočkov ter računi rabljev, ki so izvrševali obsodbo. Ob koncu 17. stoletja poroča Valzavor, da so vse prebivalce vasi Bočice blizu Cerkniškega jezera začigli zaradi coprišča. Iz leta 1715 je znani zadnji čaravninski proces na naših tleh. Doba prosvetljenstva in empirične znanosti dokončno opravi

s čaravninskimi procesi, vera v čaravnštvo pa živi med preprostim ljudstvom še dolgo potem.

VRAZARSKE KNJIGE

Zanimive vražarske knjige pri nas so Kolomonov žegen, Duhovna bramba pa Sembiljne bukvke in Antikrist. Prvi dve sta nastali v 18. stoletju. Kolomon je bil v četrtku namenjen vojakom, zato ima v prvem delu same obrambne zgne in molitve, v drugem pa zarotilne formule, navodila za klicanje duhov in iskanje zakladov. Duhovna bramba je bila namenjena popotnikom, vsebuje razne molitve, ki naj človeku obvarujejo vseh sovražnikov in nesreč na potovanjih. Skrivnostni obrazci, besede, ki jih vsebujejo te dve vražarski knjigi, kažejo na zvezo z zelo starimi egipčanskimi-babilonskimi verovanji. Tudi knjigi prekrab Antikrist in Sembiljne bukvke (te so še do nedavna z vso vestnostjo prebirali lahkonveržni)

TUDI DANES

Dobren del razstave je namenjen praznoverju današnjih dni. Pred nekaj desetletji so se preprosti lahkonveržni množično zbirali na Vodicah, kjer jim je pretikan Johanca ob sredah in petkih uprizorjala svetniško krvavljenje. Vodi, v kateri so prali njen kravato obleko, so preproste duše pripisovale zdravilno moč. Kupovali so jo za zdravljenje ran in očenskih bolezni. Prerokovanje iz kart, iz roke, iz kave, spiritistične seje, strah pred številko 13, pred črnim mačkom, ki prečka pot, vera v pomen sanj in sanjskih knjig, vera v horoskope pa moderni amuleti: podkrev, lisicji rep, štiriperesna deteljica, obešenčeva vrv, so ostanki praznoverja, ki se je vrnilo v moderni čas. — ANKA NOVAK

Malí oglasi - Mali oglasi**prodam**

Prodam 5 prašičkov po 6 tednov starih in enega za zakol. Poženek 34, p. Cerkle, 15
Prodam prašiča, 150 kg težkega. Reševa 8, Kranj, 16
Prodam dva 7 tednov stara prasička. Luže 30, Senčur, 27
Prodam dvojni otroški voziček siv krznen plašč. Naslov v oglasem oddelku, 28
Prodam ročno reporeznico. Naslov v oglasem oddelku, 1
Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 2
Prodam sadni mlin, macesnove, cca 100 litrske kadi, bakren kotel, 80 l, fijakarske sani, 4 sedežne, fijakerski voz, 4 sedežni, fumarski voz, razno pohištvo in kmetijsko orodje. Preddvor, 77
Prodam več kg semena črne dejetje. Tenetiše 1, Golnik, 4
Prodam gajbice. Voglje 60, Senčur, 5
Prodam kravo, ki bo konec januarja teletila. Dvorje 46, Cerkle, 6
Prodam dobro ohranjeno zakonsko spalnico z vložki. Naslov v oglasem oddelku, 7
Prodam 180 kg težkega prašiča. Remic, Rupa 9, Kranj, 8
Prodam levi vzdoljiv-štědilnik, divan in pomivalno mizo. Finžgar, Kranj, Planina, 9
Prodam kuhinjsko opravo (kompletno). Naslov v oglasem oddelku, 10
Prodam dva prašiča za zakol. Trboje 52, Smlednik, 11
Prodam repo in korenje. Olševsk 52, Preddvor, 12
Prodam plemenskega merjascata, črnobelega, 120 kg težkega in svino 50 kg težko. Breg ob Savi 9, Kranj, 13
Prodam klavirsko harmoniko. (Melodija). Naslov v oglasem oddelku, 14

Prodam 31 m² prvorstnega hrasstovega parketa, Lamel 9 mm in italijanski BIDE, Duplančič, Tomšičeva 4, Kranj, 5601

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 1

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 2

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 3

Prodam več kg semena črne dejetje. Tenetiše 1, Golnik, 4

Prodam gajbice. Voglje 60, Senčur, 5

Prodam kravo, ki bo konec januarja teletila. Dvorje 46, Cerkle, 6

Prodam dobro ohranjeno zakonsko spalnico z vložki. Naslov v oglasem oddelku, 7

Prodam 180 kg težkega prašiča. Remic, Rupa 9, Kranj, 8

Prodam levi vzdoljiv-štědilnik, divan in pomivalno mizo. Finžgar, Kranj, Planina, 9

Prodam kuhinjsko opravo (kompletno). Naslov v oglasem oddelku, 10

Prodam dva prašiča za zakol. Trboje 52, Smlednik, 11

Prodam repo in korenje. Olševsk 52, Preddvor, 12

Prodam plemenskega merjascata, črnobelega, 120 kg težkega in svino 50 kg težko. Breg ob Savi 9, Kranj, 13

Prodam klavirsko harmoniko. (Melodija). Naslov v oglasem oddelku, 14

Prodam 31 m² prvorstnega hrasstovega parketa, Lamel 9 mm in italijanski BIDE, Duplančič, Tomšičeva 4, Kranj, 5601

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 1

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 2

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 3

Prodam 31 m² prvorstnega hrasstovega parketa, Lamel 9 mm in italijanski BIDE, Duplančič, Tomšičeva 4, Kranj, 5601

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 4

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 5

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 6

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 7

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 8

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 9

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 10

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 11

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 12

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 13

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 14

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 15

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 16

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 17

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 18

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 19

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 20

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 21

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 22

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 23

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 24

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 25

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 26

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 27

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 28

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 29

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 30

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 31

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 32

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 33

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 34

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 35

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 36

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 37

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 38

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 39

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 40

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 41

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 42

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 43

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 44

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 45

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 46

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 47

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 48

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 49

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 50

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 51

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 52

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 53

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 54

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 55

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 56

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 57

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 58

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 59

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 60

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 61

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 62

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 63

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 64

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 65

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 66

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 67

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 68

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 69

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 70

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 71

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 72

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 73

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 74

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 75

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 76

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 77

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 78

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 79

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 80

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 81

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 82

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 83

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 84

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 85

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 86

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 87

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 88

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 89

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 90

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 91

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 92

Prodam original "Marker" vez, Naslov v oglasem oddelku, 93

<b

